Sos.dem. edustusryhmän kokous 4-9.08. Puheenjohtaja Y. Mäkelin, pöytäkirjana oli W. Jokinen.

1§.

Kokous päätettiin julistaa suletuksi.

2§.

Puheenjohtaja ilmoitti ryhmälle lähetetyksi erään "Työmies"-lehden julkaisutoimikunnan täydentämisestä, jossa ryhmän jäsenen J.M. Korhosen kotikaupunki oli valinnut saamiensa ehdotusten ainoaksi vaihtoehdoksi. Kirjoitus oli kokouspäivän aamuna tullut "Työmiehen" toimitukseen. Siitä oli selvää paitsi puheenjohtajalle ja vaalimiehille pidettävästä ryhmän kokouksesta asian johdosta. Puheenjohtaja kävi asiasta johdosta Korhosen asunnon kaltiojan ova Ahonlan luona Länsi-Hesperiankadun 2 Y:ssä. Ova Ahonen vaati ryhdyttävän toimenpiteisiin asiassa ja lupasi olla pitä meille sitä ilmoittamatta. Korhosta itseään ei ollut voitu tavata. Ehdotti määrättävän vaihtelujen toimikunnan ottamaan asiasta selkoa.

Keskustelun aiheesta ja selvitettyä m.m. että Korhonen on jumalasta määrätty laimin lyömään edustajatehtävänsä olemalla ehd. valtuuston kaukimatka poissa valtuuston kokouksista, määrättiin ryhmän jäsenet Jalava, Koponen ja Lundström ottamaan asiasta tarkkaa selkoa.

3§.

Heikkilä muistutti kuuluneen, että valtuuston vaalivaliokunnassa sosialidemokraattien taholta oli ehdotettu tästä ryhmän kautta pulleaa muutosta pelkästään, liitäkki oli Taivaisen edus.

kunnasta erikseen ryhmän kannasta eri äänestäen kannan, jotka ovelä kaikenlaisilla evästeet tarkkaan edes valtiopäiväjärjestyksen unohtaen. Ehdotti, että asia otettaisiin keskustelun alaiseksi seuraavassa ryhmän kokouksessa.

Asiata kiitivät useat muutkin vakavana ja toivoivat asiaan valmistelkiva otetta. vaksi ryhmässä enille.

Kysymys jätettiin valmistavalle valiokunnalle esiteltäväksi valmistelluna seuraavassa ryhmän kokouksessa.

Kokouksen puolesta:
Väinö Sokura.

Valtuuston kokous 10 päivänä syyskuuta 1908 1908

Läsnä:Sivenius,puheenjohtajana,Mäkelin,Jokinen,Heikkilä,Perttilä,Tokoi,Pärssinen,Paunu,Turkia,Huotari ja Tanner.

1 §.

Keskusteltiin J.M.Korhosen asiasta.Päätettiin ehdottaa, että Korhoselle annetaan julkinen varoitus ja annetaan valitsijoilleen tilaisuus antaa lausuntonsa hänen asiastaan.Päätös tapahtui 8 äänellä 3 vastaan.

Sitäpaitsi päätettiin huomauttaa Korhoselle että eroaisi Valiokunnastaan ellei ala säännöllisemmin käydä siellä.

2 §

Otettiin esille valtiovarainvaliokunnan jäsenten asia,joka oli aiheutunut siitä että nämä eivät olleet noudattaneet ryhmän päätöstä puhemiehen palkauskysymykseen nähden.

Heikkilä ehdotti että tämän valiokunnan jäseniltä kielletttäisiin 2 viikoksi puheenvuoro ryhmässä.

Turkia ehdotteli vakavaa varoitusta ja selitystä, että semmoista ei saa toista kertaa tapahtua.

Tanner ehdotti ettei asia anna aihetta mihinkään.Yksityisillä jäsenillä pitää olla oikeus mennä vakaumuksensa mukaan.

Päätettiin ryhmässä ehdottaa varotusta ja huomattaa ettei semmoinen temppu saa uudistua.

3 § Tanner alusti kysymyksen tietekorasituksen siirtymisestä valtiolle ja erityisen tieverolain säätämisestä.Ehdotti omasta puolestaan että suostuttaisiin ottamaan valtiolle tiet, mutta toistaiseksi ylläpidettäisiin niitä erityisen verotuksen avulla, jonka maanomistajat saisivat kantaakseen.

Laki- ja talousvaliokunnan ehdotusta kannatettiin myöskin. Ja samoin kannatettiin ehdotusta että koetetaan vaikuttaa siihen (asuntaan) että tämä muutosehdotus lykkääntyy näiltä valtiopäiviltä eteenpäin.

Kaksi kertaa äänestettyä ja lyötyä arpaa tuli valiokunnan päätökseksi, että koitetaan saada koko homma kumoon näillä valtiopäivillä.

4 §

W.Wuolijoki lukee ehdotuksensa budgetijulistukseksi.Ehdotetaan että sen julkaseminen jätetään siksi kuin eduskunnan tämä istuntokausi on päättynyt,koska tälle istuntokaudelle ei enää ennätä kertyä ainaksia eikä niitä ainakaan voitaisi hyväkseen käyttää.

5 §.

Helsingin T.Y:n uuden talon vihkimisjuhlaan päätetiin ehdottaa lähetettäväksi edustajiksi Sivenius ja Hokkanen.

Kokouksen puolesta.

Aino Tanner

Ryhmän kokous 10 päivänä syyskuuta 1908.

Puhetta johti Sivenius, kirjurina toimi Tanner.

1 §

Istunto päätettiin pitää salaisena, kunnes sisäiset asiat on loppuunkäsitelty.

2 §.

Korhosen juttu herätti pitkän keskustelun. Jotkut puolsivat anteeksiantoa, koska tämä oli laskettava yksityisiin asioihin. Toiset vaativat ankaraa rangaistusta, siten että ilmotetaan asiasta lehdissä ja kolmannet taas halusivat antaa varoituksen ryhmän omassa piirissä.

Näiden ehdotusten välillä äänestettäessä tuli ryhmän päätökseksi että ~~Korhoselle annetusta varoituksesta on~~ ryhmän kokousreferatissa mainittava ettei Korhonen ole täyttänyt ~~d~~ edustajatehtäviään eikä ole noudattanut edustajalle sopivaista elintapaa.

Valm.valiokunnan ehdotus että Korhosen on käytävä valiokunnassa tai siitä erottava, hyväksyttiin. ~~mit~~

3 §.

Valtiovarainvaliokunnan jäsenille annettava varoitus nosti myös melkoisen keskustelun, jonka loputtua valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin, joten siis sanotun valiokunnan jäsenille annettiin vakava varoitus ja huomautettiin ettei semmoista kurin rikkomista enää saanut tulla kysymykseen.

4 §

Tiedasia pannaan pöydälle.

~~m~~ 5 §

Budgetikirjelmän suhteen hyväksytään valm.valiokunnan ehdotus.

6 §

Helsingin T.Y:n talon vihkiäisjuhlaan edustajiksi valittiin Sivenius ja Hokkanen.

Kokouksen puolesta.

Eino Tanner

Sos. dem. eduskuntaryhmän val. uudistusvaliskunnan kokous 13 p. syysk. 1908. Kokouksessa olivat läsnä jäsenet Y. Mäkelin, Heikkilä, W. Wuolijoki, Tokoi, Valpakka, Aimo Huotari, Turkia, Tanner, Pamm, Sirola, V. Reiki-la ja W. Jokinen. Puheenjohtajana oli Mäkelin, sihteerinä Jokinen.

1 §.

Lakivaliskunnan sos.-dem. puolesta esitti valmistusvaliskunnan käsiteltäväksi pääsihteeri ed. K. Kärnäläinen.

Valiskunnan käsittelyn tuloksena ollaan laki ed. ehdotuksen 10 §:ää. Tarkoitetaan sakonmaksuvelvollisuuden ulottamista, mistä kuitenkaan, ellei kirjoittaja jätä suoritusta saattamaan. Sos. dem. olivat ehdottaneet sellaisen määräyksen poistettavaksi. Valmistusvaliskunta asettui samalle kannalle.

12 §:ssä olivat sos.-dem. ~~edut~~ kyvänneet yleiselle nyytäjälle oikeuden kuitteja vastaan saada kaupungeilta kirjanpitäjiltä kirjanpitäjiltä. Samallaista oikeutta vaativat kenraalikuvernöörille. Porvarit vastustivat, että kunnallekin tulisi lähettää kaupunkeja. kuitenkin pantiin, hyväksyttiin. Valm.-val. kyvänkyi sos.-dem.-kannan.

13 §:ssä määrättäviin yliopiston kirjastokaupungeissa näiden asettui valm.-val. sille kannalle, että kirjanpitäjän olisi annettava kaksinkertainen vastaus lähettäjälle vai valmistuneet palautettaisiin yliopiston kirjastolle.

Palautettaessa lähettäjällä vastaavat porvarit kuitenkaan ehtona kyvänkäsittelemistä ja lähetettäväksi ~~ehtona~~ asettaa esteitä. Sos.-dem. olivat vastaan

näitä rekeilöitkin tiladennuksia aulavcä määräyksiä pois. Valm.-val. kyrönkyrö (muutettaan) rekaisen muutoksen.

23 §:n muukaan ovat viranomaiset oikeutettuja maksua vastaan pitämään kehdessä ilmoituksia. Soc. dem. olivat sellaista viranhaan pyrkimistä kyseenalaisena pitäneet. Valm.-val. ei myönnä pitämystä vaarallisena, vaikka kellitäis jotkin elikä oorii koettaa käyttää oikeuttaan taruoitellikin.

24 §:ään, joka koski konkatun henkilön oikeuksia, olivat valiokunnan soc. dem. tahtoneet määräystä, että pääsiäisiltaja olisi vapaa myytäkelestä, kun vastine on kehdessä pitäisi. Jos pääsiäisiltaja kieltäytyy vastinetta pitämästä, saa oikeus konet viihen velvoittaa. Valm.-val. kyrönkyrö tätäisen kannan.

Lakiehdotuksen viidennen luvun 6 kohdat poroavat määräyksiä ~~säätöä~~ viranhaltijain erinäisyyksien pitämisen kiellosta. Soc. dem. ~~ehdottivat~~ olivat sitä mieltä, että sellaisia määräyksiä ei olisi lakiin otettava, joka kannan valm.-val. kyrönkyrö.

Lakiehdotuksen seitsemännen luvun olivat poroavat taksoneet lasku ja säädöksiä eri henkilöiden osallisuudesta "pahoolaisiin" tekoihin. Soc. dem. olivat saattaneet, että vain "syyllinen" yksin asettaisi kustannuksista vastaamaan. Valm.-val. kyrönkyrö tätäisen kannan.

Seitsemännessä luvussa oli kuusi lainkohtaa, jotka määräyksiä paroavasiain selvittämistä ja syytteen panoasioista. Soc. dem.-olivat valiokunnasta taksoneet sellaisia pohjia viranhaltijalle syyttäjälle ja maaprokuraattorille vain asettaa vakki yhtäkuulaisen velvollisuuden valvoa paroavikoilla syytteenalaisuudesta. Valm.-val. kyrönkyrö valiokunnan soc.-dem. kannan.

8:nnestä luvusta olevista määräyksistä pai-

pöytäkirjan otteen siitä kunnallisvaalien käytännöstä oli ryhmä jo ennen tehnyt päätöksensä, asettaen kannattamaan sosialistilautakunnan järjestämää valiokunnan sos. dem.-ehdokkaasta muodostuvaa.

9:nnessä kunnassa olevien määräysten nähden ulkomaisten perustuslakien maahan tuomisesta oli valm. val. jaoksen vastaan esimiehellä kuin valiokunnan sos. dem. ja päätti ryhmälle ehdottaa, että asia pitäisi kokonaan uudelleen jätettämän (takaisin) valiokunnan sos. dem. jäsenten keskitettäväksi.

2§.

Siirtyi valiokunnan sos. dem. kahdella esittämän kysymyksen kaupanvahvistajan asemasta. Valmistelevalla valiokunnalla ei muodostaan siitä mitään valiokunnan sos. dem. kantaa (kts. ryhmän pöytäkirja 13/9) vastaan.

3§.

Kunnallisvaliokunnan sos. dem.-jäsenten puolesta esitti Anton Huotari keskustelun vaikeudesta kunnalliskoron asiassa. Oli valiokunnasta sitä mieltä, että vaalioikeus olisi tulkittava siten, että voisi asettaa ainoastaan maksajaksi vaalikelpoisen maalla 600 mk. ja kaupungeissa 1200 mk., mutta antaa kunnille vallan päättää veron veronsaajasta lähemmin, mikäli tahtovat korkeamman verosenmukaisen. Tarkkaa oli sitä mieltä, että asiasta ei olisi päätettävä, vaan jätettävä se asianomaisen ryhmän valtuustoväelle. Muutto 4 äänellä 4 vastaan ja arvan ratkaisusta päätti valm.-val. asettuen Huotarin ehdotuksen kannalle.

Porvarien ehdotuksen määräämennyttömästä, näyttelen vähäisen verotuksellisessa valtuuston siitä saattaisuudesta, otettiin valm.-val. sille kannalle, että tämä momentti olisi laista kokonaan poistettava.

Itse koko vertausasiaan näkee asettuvan valm. val. sille kannalle, että valeökunnan sov. len. annettaisi oikeus palkata joku matematiikko avust. jen avustamaan vallanti kysymyksessä proovien pisteitä vertailtaessa.

Kohtuullisen suoleesta:
Väinö Tokoi.

Sos. dem. edustuksta nykyisen koko 13 p:nä syyskuuta 1908.
Puheenjohtajana oli Y. Mäkelä, sihteerinä W. Jokinen. Läsnäolo-oikeus kokouksessa annettiin paitsi luottoverille Aby, Jalo, Kivekäs, Pietikäinen ja L. Lehtinen.

18.

Ed. Antin Kustaan esitti kertomuksessa valiokunnan kysymyksestä kunnallisverovapaudesta. Valiokunta määrää, että alin verotettava tulomäärä on maalla 600-900 mk, kaupungeissa 1200-1800 mk. Kunnallisvaliokunnan puheenjohtajan ensimmäisen ehdotuksen mukaan oli asetettu nimenomaan sille kannalle. Vähemmistö oli sitä mieltä, että sellainen on epäoikeudenmukaisuus, kun on ehdotettu 300 mk:n eroa maalais- ja kaupunkitaiverosuojan välillä, ja asettunut sille kannalle, että ei määrätä ylärajaa, vaan ainoastaan alarajat niin maaseudulla 600 mk:ksi ja kaupungeissa 600 mk:ksi. Kunnille jäisi vapaus niissä rajoissa määrätä alin verosuoja. Valmistusvaliokunta oli ainoastaan jälkeen asettunut tälle kannalle.

Fr. Raulainen oli sitä mieltä, että ainoa oikeudenmukainen valm.-val. ehdotuksen mukainen, mutta samalla korostettava alin maaseudulla verosuoja määrättävä 800 mk:ksi.

Koikka puolestaan oli sitä mieltä että Raution ehdotusta ei voi hyväksyä, koska useissa kunnissa verot jäisivät pitkän kovin kauaksi maksettaviksi. Hyväksyi muuten valm.-val. kannan.

Heikkilä oli sitä mieltä, että on päätettävä siitä, että verosuoja maalla ei saa asettua 900 mk:aa korkeammalle; se on oikein, vaikka se on väärinkin, kunnes puolueohjelma sen muuttaa.

Huotari: Turkin tarvitsee pelätä puoluekokouksen päätöstä virkaeron, kun alin verotusraja jää 600 mk:ksi. On kysymys vain eräistä käytännöllisistä ehdotuksen muutoksista.

Leivo: Terve järki pakottaa ensimmäisen puolueen kokouksen päätöksen. Vaikeuksien välttämiseksi Korkan saamaan muutoksen alin tuloraja 600 mk:ksi ja ylin raja 1 miljoona asetettaisiin. Oli muuten Rantalan kannalla.

Lahtinen: On turha virkkoa puolueen kokouksen päätöstä, kun tosiasiat ehdotuksen päätöksen muuttamista ei mene läpi.

Turkia: Vaalijärjestyksessä määrätään vain alin verotettava tulomäärä, ja on se 600–900 mk:n, jos olemme 600 mk:n alinnan rajan kannalla emme siis poikkea puolueen kokouksen päätöksestä. Oli Huotarin kannalla.

Penttilä oli Lahtisen kannalla.

Fr. Rantanen: Verot on koetettava pitää sellaisina, että maksettavissa, jotka jäävät ne kantaa. Siksi on alinta rajaa korotettava.

Lahtinen: Tästä ovisi kyllä poiketa vaalijärjestyksessä, kun maalla ollaan pitkän käytännön takana.

Aromaa yhtyi Rantasen.

Kirves oli sitä mieltä, että kiellettäessä määräyksillä ei mitään läpankäynnin päästä epäkohdista, ne kun riippuvat monista muista syistä.

Taipio: Vaalijärjestyksen kanta ei ole vielä vääriä. Maalla ei lasketa tuloksi esim. sitä, että asuu omassa * mökissä, mutta kaupungeissa nojat verotetaan eli tulo merkataan muuten vuokraan. Pylkänäjärvelle olisi annettava tilaisuus asiasta edustuksessa kummalle kannalle kallistuvat. Pylkänäjärvi päätös määräisi vain valtiokunnan kannan.

Asiasta muistakin puheenvuoroja käytettiin

puolleen taikka toiselle.

Toimitetussa äänestyksessä ryhmä ensimmäiselle ehdokkaalle 8 ääntä vastaan, jolta annettiin. Raatalan ehdotuksen puolesta, päätti hyväksyä valmistavan valiokunnan kannan. Lopullisessa äänestyksessä ryhmä 16 ääntä. 4 vastaan, jotta annettiin vaalisuhjelman pääasiallisen puolesta, valmistusvaliokunnan ehdotuksen kannalle.

Pääsihteeri vastaan puhui Fr. Rantanen vastaehdotuksen.

Valiokunnan ehdotuksen käsiteltäessä päätettiin olla tekemättä päätöstä, ellei pöytäkirjasta päätettäessä tehdä päätöstä, koska ryhmän jäsenten tiedetään ei noudatettavan ryhmän päätöksiä, mitkä muilla vastenmielisyyksillä eivät aseta niistä poikkeavalle kannalle.

Ilmoitettiin hyväksyä ryhmä valm.-valiokunnan ehdotukset asiasta.

2§.

Kansanopistojen asiakäsittelyn käsiteltäessä olivat piirisihteerivaliokunnan sos.-dem. hyväksyneet sen kannan että kansanopistoja oli avustettava oppilasmäärän perusteella siten että opistolle, jossa on vähintään 20 oppilasta, tulisi 6000 mk:n valtioapu, opistolle, jossa on vähintään 40 oppilasta, 7000 mk. ja opistolle, jossa oppilaita on vähintään 70, 8000 mk. Kahteen ensimmäiseen vaadittiin oli opistolle annettava 3000 mk:n valtioapu. Apurahoiksi vaatimattomille oppilaille oli varattava valtioapua 1500—2000 mk. opistoa kohti. Valmistusvaliokunta oli muodostanut hyväksymyksi tämän kannan. Ryhmäkin sen hyväksyi.

3§.

Ed. K. Kämäräinen teki selkoa lakivaliokunnan sos.-dem. kannasta perustuslakiasiassa ja valm.-val. asiasta tekemistä päätöksistä (kk.-val.

mistään val. pöytäk. 13/9). Ryhmä hyväksyi val. mistäavan valiokunnan ehdotuksen.

4 §.

Ed. Leivo pyysi saattaen valiokunnan mietintöä, mitä parasta voisi säilyttää kuolleista ja tasa-arvoisuuden lakitekstien käytäntöönsä.

Kokouksen puolesta:
Väinö Tanner.

Sos. dem. eduskuntaryhmän valmis-
tusvaliokunnan kokous 16 p:nä
syysk. 1908. Puheenjohtajana
toimi Y. Mäkelin, sihteerinä
W. Jokinen.

1 §.

Työlaki ehdotus päätettiin esittää säädet-
täväksi ~~tulla~~ vuoden yli tai kunnes, jos se
osoittautuu tarpeelliseksi, koska sen päämäärän
tarkoituksena näyttää olevan vähittäin laskuun
maamme tuotannon kantavilta muodon kannattavaksi.

2 §.

Laki:n jo tälöhun valiokunnan sos.dem.-taholta
esitettiin, että he olivat asettaneet vaatimaan
ehdotusta ryhmän toimeenpanemiseksi nopeuttavan
tuotannonalojen helpottamista tarkoittavan ehdotusta.
Valm.-val. hyväksyi heidän kantansa.

3 §.

Siirtolaisvaliokunnan sos.-dem. jäsenten taholta
ilmoitettiin heidän eriävämielisyytensä asettaneen valio-
vaaliokunnalle lähetettävän kirjeen perusteena,
allesta vaatimaan. Suomen Suomen Liitolle
ehdotettiin 30,000 mk:n apuraha, koska ei ole
toivoa valtiovarain saamisesta sos.dem. suomalaisille
liitoille. Valm.-val. hyväksyi ehdotuksen kannan.

4 §.

Kuninkaan pyysi eräs valm.-val. jäsenyydestä, kun
ei ehdi käydä sen kokouksissa. Valm.-valiokunta päätti
ryhmälle esittää, että pyyntöön ei suostuttaisi, koska
syyt eivät näytä pätevältä.

5 §.

Suomalaisen „Raivaaja“ oli ryhmältä pyytänyt
lainaa 500 mk:n lainaa. Valmistavan valiokunnan

Turkia ja Mäkelä vastustivat lausuman antamista, koska siten pääsisivät puolueettomasti suorittamaan yhtä lehteä ja näkisivät tästä riittävän muutenkin ammattia. Valm. valiokunnan ehdotti, luottaen siihen että lehti tällä ilmoituksella, pelastettaisiin pois tukalasta pikaisesta ajasta saisi pääsevästä ehdotusta, kuitenkin siihen lisäämällä, että lausuma annettaisiin muuten vain 6 kk:ksi ja 5:n kesäkuun tilaukselle.

6 §.

Tehtyjen valitsijamiesten johdosta päätettiin ryhmälle esittää valtuutettuja Lehtosalo ryhmän varavaltuutettuja Lehtosalo, että nämä valiokunnan jäsenet eivät lausuisi tätä velvollisuudestaan.

7 §.

Puhemiehistöksi päätettiin ryhmälle esittää valtuutettuja Pirola ja varal. le W. Wuolijoki; sihteeriksi Tanner ja varalle E. Perttilä ja Hilja Pärssinen.

Kokouksen päätti:
Väinö Tokoi.

Sos. dem. eduskuntaryhmän kokous 16 p:nä syyskuuta 1908. Puheenjohtajana toimi J. Mäkelin, sihteerinä W. Jokinen. Läsnäolo-oikeus kokouksessa myönnettiin puolueto-vereille Kannasto ja Kokkola.

1 §.

Hyväksyttiin valmistusvaliokunnan ehdotus tältä osalta (kts. valm.-val. pöytäk. 16/9).

2 §.

Samoin hyväksyttiin valm. val. ehdotus (kts. valm. val. pöytäk. 16/9) työnjaon järjestelyn asettamisesta.

3 §.

Esiteltiin valmistusvaliokunnan taulu (kts. valm.-val. pöytäk. 16/9) muodostuneesta asiasta W. Wuolijoki ilmaisi olevansa taipuvainen asettelemaan muodostamään, mutta vain siltä ehdolla, että asetusta annetaan puheenjohtajille, kuin muodoliselle. Sirola oli sitä mieltä, että apuraha voitaisi muodostaa, kun se kerran menee piirustusten valmistelijoille. Kiiskinen, Saarikivi y.m. olivat sitä mieltä että varat eivät mene piirustusten valmistelijoille. Turkia oli samalla kannalla kuin Wuolijoki.

28 äänellä 22 vastaan, jotka annettiin valmistusvaliokunnan ehdottaman kielen puolesta, päätti ryhmä, että asetusta puollettaan sillä ehdolla, että asetusta annetaan muodoliselle sos.dem. muodoliselle.

4 §.

Kuultuaan eräs pyyntö valmistusvaliokunnan jäsenyydestä hylättiin 33 äänellä 10 vastaan valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti.

5 §.

Suomen valiokunnan jäsenten velvoittamiseksi käytännön velvollisuuksiin päätti ryhmä nimetä pitemmälle kuin valm. val. ehdotti: Ryhmä velvoittaa Suomen valiokunnan ens. klo.-ryhmän tehtäväksi referaatteja tekemään velkovakuutta ja eräitä äänestyksistä pöytäkirjoista.

6 §.

Kopsuen oli ilmoittanut olevansa halukas ottamaan vastaan sihteerin velvollisuudet Suomen valiokunnan jäsenyydestä. Kun ainoita kirjeitä voisi tällä hetkellä ei vaadittu, että Suomen valiokunnan vaalikirjoilla varustettuna eräät ehdot hyväksyttäisiin, jätettiin asian käsittely valmistelua Sirolan huoleksi.

7 §.

Pankkivaltuusmiehen ehdokkaaksi asetettiin Sirola, varajäsenen ehdokkaiksi W. Wuolijoki ja Toivo. Tilintarkastajaehdokkaaksi asetettiin W. Tanner, varatilintarkastajaehdokkaaksi E. Pertikka.

Siitä valittu, että Sirola tulisi valituksi, päätettiin, että kaksi päätöstä kaan velvoittaa nimittämään toimia korvaukseksi puheenjohtajuudesta pankkivaltuusmiehen ohella. Päätöstä kannatti 20, vastusti 14.

8 §.

Suomalaisen „Raivaajan" avustamiseen näkeen päätettiin 28 äänellä 8 vastaan hyväksyä valmistusvaliokunnan ehdotus (ks. valm.-val. pöytäk. 16/9) 500 mk. lainasta.

Pöytäkirjan vakuudeksi:
Väinö Tokoi.

Valmistusvaliokunnan kokous 24 p. Syyskuuta 1908. Läsnä Mäkelin, Sirola, Kuusinen, W. Wuolijoki, Perttilä, Tokoi, Tanner.

1 §.

Mäkelin kertoi J.M.Korhosen kortteerin emännä ilmottaneen, ettei Korhonen ole maksanut vuokraansa ja sanoneen että hän tulee paljastamaan Korhosen retkeilyt, ellei tämän vuokraa makseta.

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että Korhosta vaaditaan suorittamaan vuokransa ja ellei hänellä tällä haavaa satu olemaan rahoja, maksetaan se toistaiseksi ryhmän kassasta.

2 §.

Uuden eduskuntatalon asiaa selosti Wuolijoki. Teki selvää millä kannalla asia on senjälkeen kun kaupunginvaltuusto on päättänyt luovuttaa tontin Observatorio-vuorelta.

Päätetään ehdottaa ryhmän päätettäväksi, että uutta eduskuntataloa kannatetaan kuitenkin sillä rajotuksella, että sen hinta saisi nousta korkeintaan 5 miljonaan markkaan.

3 §.

Kysymykset tupakkmonopolista ja maaverosta päätettiin esittää ryhmälle suorastaan.

4 §.

A.Salo pyysi ryhmän sääntöjen velvotuksen mukaisesti oikeutta saada olla viikon poissa eduskunnan töistä. Kun hänellä ei ollut aikaa ryhmältä tätä pyytää, päätettiin siitä vaan tehdä ilmotus ryhmälle.

5 §.

Tiedonantona päätettiin ~~ehdottaa~~ ilmottaa ryhmälle, että kunnallisasetuksen ta tulevat puhumaan edusunnan täysiistunnossa Turkia, Kirves ja Huotari.

6 §.

Budgetikeskustelua varten aineksia hankkimaan päätettiin ehdottaa valittavaksi pienempi toimikunta, ja siihen jäseniksi Sirola, Huotari, Järvinen, Sivenius ja Lylykorpi, Sirola kokoonkutsujana.

7 §.

Nevan sillan miljonain asiaa seuraamaan ja valmistamaan ehdotusta siitä ryhmälle päätettiin ehdottaa toimikunnan valitsemista

ja siihen jäseniksi Mäkelin, Kuusinen ja Valpas.

8 §.

Niistä lukuisista äänioikeuden riistämisistä, joita viime vaalien edellä Valtiopäiväjärjestyksen 5 § 4 mom. nojalla tehtiin, oli valiokunnalla halua yrittää välikysymystä. Ottamaan asiasta selvää ja tekemään ehdotusta ryhmälle päätettiin ehdottaa toimikunnan valitsemista, johon tulisivat Koskinen, Komu ja Hämäläinen.

Kokouksen puolesta.

Aimo Vauneri

Ryhmän kokous 24 päivänä syyskuuta 1909.

Puhetta johti Aussa Sivénius sitte min Mäkelin. Kirjurina Tanner.

1 §.

Esitetään Korhosen jutun uusin vaihe ja valmistusvaliokunnan lausunto.

Äänestyksen jälkeen päätettiin, ettei asia anna aihetta mihinkään toimenpiteisiin ryhmän puolelta.

Kun keskustelun yhteydessä oli tehty ehdotus Korhosen erottamiseksi ryhmästä, jäi tämä kohta sääntöjen määräyksen mukaan pöydälle seuraavaan kokoukseen.

2 §.

Eduskuntataloasiasta selostaa W. Wuolijoki, ja esittää valiokunnan ehdotuksen. Useat puhujat kannattavat sitä. Tainio vastustaa, koska se voisi herättää vastustusta maassa ja koska eduskunnan olemassaolo ei ole ensinkään varma. Mäkelin samoin vastustaa.

Äänestettäessä kannatti 42 uutta taloa ja 4 sitä vastusti.

Tainio pyysi merkittäväksi pöytäkirjaan, ettei hän ole ottanut osaa äänestykseen.

3 §.

Valiokunnan ehdotus tulo- ja menoarviokeskustelua varten pantavan toimikunnan asettamisesta hyväksytään. Henkilöt toimikuntaan samoin, viis Sirola, Kustaa Järvinen, Sivénius ja Salokorpi; Sirola Kokoomuksellinen.

4 §.

Otetaan esille tupakka-monopolijuttu. Tainio selostaa kysymystä ilmottaen tulevansa panemaan vastalauseen valtiovarain valiokunnan mietintöön tupakkamonopolin käytäntöönottamista vastaan. Meidän tulee ohjelmamme mukaan vastustaa kaikkia kulutusveroja.

Tanner esittää valiokunnassa olleensa vastakkaista mielipidettä. Vaaliohjelma salliikin sen ottamalla välisaikaisia vaatimuksiakin mukaan.

Käytettiin useita puheenvuoroja, joista etenkin Kuusisen lausunto selvitteli teoretisesti kysymystä sosialidemokratien suhtautumisesta verotukseen yleensä.

Äänestyksessä, joka vaatimuksesta toimitettiin nimenhuudon mukaan kannattivat seuraavat 13 tupakkamonopolin käytäntöönottamista: Huotari, Anni, Huotari Anton, Korhonen V. Mäkelin Yrjö, Partanen. Paunu, Piirainen, Rantanen Frans, Ruotsalainen, Saaristo, Saarikivi, Sainio, Tanner.

Seuraavat 29 vastustivat tupakkamonopolia:Airola,Aro,Elorant[illegible],Gyl-
ling,Heikkilä,Herrala,Huttunen,Hämäläinen Kalle,Jokinen Alma,Jokinen
Väinö,Jokisalo,Komu,Kuusinen,Lautasalo,Lehtinen,Lundström,Martikainen
Mäkelin A.Perttilä,Raunio,Savolainen,Tainio,Telkkä,Tuomi,Turkia,
Valavaara,Vesa,Virkki,Vuolijoki Väinö.

Ryhmä oli siis päättänyt vastustaa tupakkamonopolia.

5 §.

Ilmotetaan Salon poissaolosta eduskunnassa.

6 §.

Ilmotetaan kutka kunnallisasetuksesta tulevat eduskunnassa puheenvuoroja käyttämään.

7 §.

Ryhmä ei hyväksynyt valiokunnan ehdotusta erityisen toimikunnan asettamisesta antamaan ehdotusta Nevan sillan miljonain jutussa, vaan antoi perustuslakivaliokunnan sos.dem.jäsenten tehtäväksi semmoisen ehdotuksen tekemisen.

8 §.

Valiokunnan ehdotus erityisen välikysymystoimikunnan asettamisesta äänioikeusriitämisten johdosta ehkä tehtävää välikysymystä valmistamaan hyväksyttiin.Siihen valittiin Koskinen,Lehtonen ja Vesa.

9 §.

Huotari ilmotti Tampereella odotettavan, että ryhmä tekisi välikysymyksen ensi talvena uhkaavan työttömyyden johdosta saadakseen selville, mitä hallitus sen johdosta aikoo tehdä.Pyysi valiokuntaa asian ottamaan huomioon.

Tainio ilmotti samanlaista haluttavan Karjalan rautatietyöläisten keskuudessa.

Asia annettiin valiokunnan harkittavaksi.

Kokouksen puolesta.

Väinö Tanner.

Sos. dem. edustusmiesten ko-
kous 1p:nä lokakuuta 1908
klo 6 i. Puheenjohtajana oli Y. Ala-
kalin, sihteerinä alustaja W. Jokinen,
niitte Pelto-Koikkalainen.

1 §.

Ed. Mönnö, Parkkola ja A. Mäkelin pyysti-
vät luvan saada pyytää omaan edustuk-
tajistaan eronsa. Pyyntö
annettiin; ~~mutta~~ lausuttiin samalla toivomus, että
kuntia pyydettäisiin vain aivan välttämättömän tarpeen
varalle.

2 §.

Ryhmälle oli tullut kirjeitä ~~kaupungin~~
kaupungista, joita oli pidetty eri tahoilla maata. Lähet-
täjinä olivat Karttulan kunnallisjärjestö, Väärtäisky-
län Y.y., Tuusjärven Y.y. ja Varpaisen Y.y:n kunnallis-
toimikunta ym. Kirjeitten kiinnitettiin ryhmän jä-
senten huomiota ja liitettiin ne asiakirjoihin (Kts
liitteet I-II).

3 §.

Ilmoitettiin, että Ryhmän asettama budjettivalio-
kunta aikoo lähettää ryhmän jäsenille kiertokirjeen,
jossa pyydetään tietoja kaikinaisen eri eloja kosketuvista
jäsenten tiedossa olevista epäkohdista. Vastaukset
oli jätettävä kylykonvehe tai Sirolahe ennen valio-
kunnan istuntojen aikana paria seuraavan viikon
kuluessa.

4 §.

Rahastonhoitajalle tapahtuneen eroehdotuk-
sesta oli niitä viime vaalitsa edustajia, jotka olai
eivät ole maksaneet jäsenmaksujaan eivätkä enää
ole edustajia, kaikutta ja kehotettiin maksamaan
ennen lokak-10 p. uhalla menetää jäsenistä nimet-
tömistä. Muutamia myöntyväkin edustajina olevista oli

yhtä ovelaa lainsäätäjäneiden joukossa. Ryhmä oli päättänyt maksamattomien nimet ilmoittaa, ellei syyskk. 10 p:ään mennessä ole tapahtunut. Rahastonhoitajalle saatiinkin eräältä veroltaan 1 markan ryhmä piirtää määräajan kokouk. 10 p. kl.

5 §.

Talletettujen tiedustelujen jälkeen ilmoitti ryhmän valtuutettu valojen ryhmältä olevan muuttilleen Smk. 1800:—. Lunastettuja merkkejä ei ole ollut.

6 §.

Ryhmältä oli laatu kartetta eräästä toimitetusta Nuorteva Pietari matka peittämiseksi menneistä eräistä, muistuttaen Smk. 240:—. Matka oli tehty ryhmän asioilla ja pumma lainaetta muualta ryhmän merkkitarvetta, vaikka päätöksestä ryhmän kokouksesta ei ollut tehdä pitää. Ed. Kuotari (Anton) eräiden kannattamana ehdotti, että pumma maksettaisiin, mutta ehdotuksen jätti seuraavan Nuorteovalta selko, paljonko matkan todella oli kulunut ja sitte toimitettaisi pumman. Ed. Kirves monien muiden kannattamana ehdotti, että asia ratkaistaisiin vasta sitte kun oli Nuorteovalta saatu selvää asiasta. Äänestyksessä ryhmä 22 äänellä 17 vastaan, jätti ehdotti Kuotari ehdotuksen kyytöön, kyytöksyi ed. Kirves ehdotuksen. Valmistavan valiokunnan on, sitte kun selvitys on saatu, tehtävä ehdotus asiasta.

7 §.

Ed. Anton Kuotari eritti keskustelusta vaalikunnan lausunnosta ihmeellisyyspiiristä. Ryhmä päätti, että asia on siirrettävä valmistavaan valiokunnan kautta.

8 §.

Asiasta esityksestä, esitettiin ryhmän jäsenille kysymys, oko kellään muistutettavaa jäsenten

esitystä vastaan edustamme asiaa. Leivo toivoi, että ainakin aikaa puhua pos.dem. jäsenkunnasta. Kävin neuvottelun eli puhuttu asiakumman laa. pelti kunnallislakiasian alkeet esillä.

Lyhyt accessi keskustelussa olivat monet samaa mieltä kuin Leivokin, mutta monet taas sitä mieltä, että esitysmiesten oli oltava nuorisoyhdistyksen, kun porvarien taholtamme puolustamat päivänvaloon.

Keskustelu päätettiin pitää vastaamatta kysymykselle.

9§.

Kysymys työväenyhdistyksen korkeavasta valitsijayhdistyksestä päätettiin jättää valmistusvaliskunnan valmistettavaksi.

10§.

Paikallisasiassa esitysmiehen päätettiin jättää lakivaliskunnan pöytäkirjamerkintöjä koskevaksi kirjaksi. Ehdotettiin, että olisi koetettava saapuista puheet kyhyiksi.

Oppivelvollisuusasiassa esitysmiehistä kuusi lähtivät sivistysvaliskunnan ponsiehdotuksia, joita ehdotettiin, että asiasta mahdollisesti käytyä puhua pöydänverran pitkälti.

11§.

Sihteerinä toimivan ed. W. jokisen täytyi pöydästä kokouksesta. Pöytäkirjan pitämään valittiin ed. Selin. Heikkilä.

12§.

Herätettiin kysymys, eikö olisi ryhdyttävä tärkeimpiin toimenpiteihin, jotta maalaisi jäsenet alkaisimme ottamaan aktiivisesti käsittelyyn. Asia jätettiin valmistusvaliskunnan valmistettavaksi ja laitettiin seuraavaan kokoukseen.

1864.

Päätettiin muodolla äänestämällä, että nykyiset jäsenet ottavat vaan edustamaansa C) paikkaan äänestyksiin. Silmällä pito annettiin aluksi ed. Airolan, Leivon ja Pietikäisen huoleksi.

Kokouksen puolesta:
Väinö Jokinen.

Pöytäkirja tehty Karjalan kunnallisjärjestötoimikokouksessa Syrjäniemen Työväentalolla Syysk. 8 pnä 1908 jossa keskusteltiin, Perustuslain muutoksen johdosta Kielto- lain ja äänioikeuden tuhteen ja lausuttiin pyrkkä vastalause moista kehmeilyä vastaan. Keskusteltiin millä perusteilla Edustajoidenmme tulee Eduskunnassa toimia. Keskustelussa ilmaantuneiden mielipiteidenmme johdosta lausuttiin seuraavat ponnet:

1§:

Että edustajoidemme on annettava kotimaiseen hallitukselle mitä jyrkin paheksuminen takallisesta Kielto-lain viivyttämisestä vastoin kansan tahtoa ja on Hallitus pakoitettava viipymättömästi toimittamaan mainittua Eduskunnan päätös Hallituksen vahvistettavaksi ilman muutoksia.

2§:

Että kunnallinen äänioikeusasia on heti-miden eduskunnassa ratkaistava siten, että äänioikeus ja vaalikelpoisuus on oleva jokaisella 20 vuotta täyttäneellä henkilöllä sukupuolen katsomatta.

3 §.

Tällä maanviljelyslaki on Eduskunnassa oleva heti käsiteltäväksi ja on Edustajoi tässä asiassa pyydettävä Tampereen toise kapparikokouksen kannalla ja jos ei tämä näin tulisi Eduskunnasta pö tötteksi, on asia lykättävä ylivaalien tarkoittaen seuraavaan Eduskuntaan.

4 §.

Että edustajoiden on jyrkästi vastus tettava Varojen anastamisia soltaste hoituksiin, samoin Suomen poikain sotapalveluksen suorittamisesta.

Venäjän armeijasta, jotta vastoin ju tarpeellisiksi ääliöän on asetettav kansan puolustus siksi, kun yksim linen rauha on saavutettu.

5 §.

Wanhuuden vakuutusta on ajet Sosialidem. raatien vaalio ohjelman muk

Kokouksen puolesta.

Lauri Karttunen,
Sihteeri.

P. Laitinen
Puheenjohtaja

Ryhmä kokous 1/10. Liite II.

Kaytäkirja Lehdy:
Wäentäiskylän Työwäen
yhdistyksen Kokouksesta
Perttelan Tarpassa
Heinäkun 25p. 1908

1: §

Työwäentä edustuksa
menemällä Jyväskylän
kaupungin edusmiehille
kaupungin yhdistyksen
Tarwasmus se, että Edusmiehe
tulee Kaikin tawoin Kaytta
kaimia mihin että waska
allawarsa eduskunnasta Keski
Ylimmäisiä esitystä jätte
saadaan Käsiteltäwäksi
Maanwiljelys laki sekä
Kunnallinen sosiaalinen
Jossa asioissa on edus
miehen Kaimellawa
Jyväskylässä ohjelma
mukaan.

Jalkee kuultuin ja hyväksyt
Tiin

Multialla 25p Heinäk 1908

Kokouksen puolesta

Edwin Perttula
Esimies

E. W. Rantanen
Pöytäk: kirjoittaja

Pöytäkirja tehty Vesannan työväen yhdistyksen kunnallistoimikunnan kokouksessa Suutari A. Ritvasen asunnossa punnuntaina 16 päiv Elokuuta vuotena 1908 jossa kes-

Pöytäkirja tehty: Suutarin Työväenyhdistyksen kokoushuoneessa Kartelan Räätälässä 19 päivänä Heinäkuuta 1908.

Kokous kaudesi avattiin esityksestä, että on heistä vara vanhempia ja kokemattomia ohjeitsemaan tällaisa ja samalla toivoen myös kokous jäs maakkeista ja tällä ensi istuntokaudel= la määrätään keskustelluvaksi kirkon ja Valtion eroittamisen kaivioiksi:

Kokouksen puolestaa:

V. Kokkonen.

Ky kennyd. ote.

J. Kokkonen

Sihteeri

Pöytäkirja tehty 1/10. Liite III.

Työväenyhdistyksen 4/10. Liite II.

Päytäkirja tehty Iisalmen työväen yhdistyksen kunnallistaimikunnan kokouksessa Suutari A. Kitvasen asunnossa sunnuntaina 16 päin Elokuuta vuotena 1908 jossa keskusteltiin ja päätettiin seuraavaa:

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

4 §.

Valittiin Otto Viranen ja Ernokki Jäntti kunnallisjärjestön puolesta tekemään ehdotuksia ja hakemaan päätöstä kaupungin kanssa edustajaille. Mahtuuko jäljennös tästä pöytäkirjasta valtakirjaksi annetaan

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

8 §.

Päytäkirja luettiin ja hyväksyttiin

Kunnallistaimikunnan puolesta
Ernokki Jäntti
Otto Viranen Aug Kitvanen
Eemil Korhonen.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat
Eemil Korhonen. Adam Korhonen

Wesannon Sosiaalidemokraatisen kunnallisjärjestön valtuuttamana saamme allekirjoittaneet edustajoillemme eduskunnassa, ryhtyykseksi lausua seuraavaa:

1si) Että edustajoiden on annettava kotimaiselle hallitukselle mitä jyrkin paheksuminen tahallisesta kieltolain viivyttämisestä vastoin kansan tahtoa ja on hallitus pahoitettava viivyttelemättä toimittamaan mainittu eduskunnan päätös hallitsijan vahvistettavaksi ilman muutoksia.

2 si) Että kunnallinen äänioikeus asia on kotimiten eduskunnassa ratkaistava siten, että äänioikeus ja vaalikelpoisuus on oleva jokaisella 20 vuotta täyttäneellä sukupuolen katsomatta.

3si) Että maanvuokralaki on eduskunnassa otettava kotimiten käsiteltäväksi ja on edustajoiden tässä asiassa jyrysyttävä Tampereen toisen torppariskokouksen kannalla, ja ellei tämä näin tulisi eduskunnan päätökseksi on asia lykättävä yli vaalien.

4si) Että edustajoiden on jyrkästi vastustettava varojen myöntämistä sotilastarkoituksiin, samoin Suomen poikien sotapalveluksen suorittamista Venäjän armeijoissa. Jota vastoin, jos tarpeelliseksi nähdään,

on asetettava kansanmiliisi sihsi kuin yl
nen rauha on saavutettu.

Wasamalla 16 päivänä Elokuuta 1908.

Kenrokki Järvelä: Otto Kivinen.

Valmistusvaliokunnan kokous 4/10
1908.Läsnä Mäkelin,puheenjohtajana,Sirola
Tokoi,Huotari,Perttilä,Paasivuori,Valjakka,
Tanner.

1 §.

Keskusteltiin siitä,onko tehtävä hallitukselle välikysymys,tiedustellen siinä mihin toimenpiteisiin hallituksen taholta aijotaan ryhtyä ensi talvena uhkaavan työttömyyden johdosta.

Anton Huotari,joka oli kutsuttu paikalle,teki selvää oloista Tampereella,ja mitä siellä oli odotettu eduskuntaryhmältä.

Paasivuori ilmotti työväenasiainvaliokunnalta tulevan piakkoin mietinnön,jossa käsitellään työttömyysvakuutusta, ja että sos.dem.siinä vaativat hallitusta ennen vakuutuksen aikaansaamistakin ryhtymään toimiin työttömyyden ehkäisemiseksi.

Sirola ehdotti,että kun tämä mietintö tulee eduskunnassa esille,pyydetään se pöydälle,samalla mainiten että halutaan siten antaa hallituksen jäsenelle tilaisuutta seuraavalla kerralla vastata, siihen mitä hallitus aikoo tehdä .

Tämä ehdotus saavutti kannatusta.Päätettiin ehdottaa ryhmälle täten meneteltäväksi ja valittavaksi toimikunta,joka asiaa valmistaa.Tähän ehdotetaan Paasivuori,Huotari Anton ja Mäkelin.
Komitea velvotetaan etukäteen tiedustelemaan senaattori Strenrothilta, milloin hän on tilaisuudessa vastaamaan ja sen mukaan pyytämään asiaa. pöydälle.

2 §.

Pärssinen mainitsi,että turvattomain lasten asemaa koskevaa tilastoa on tilastollisen päätoimiston toimesta kerätty,mutta on se järjestämättä.Kysyi kannatetaanko sen muokkaamista yhmän varoilla.

Tätä vastustettiin koska asia ei tulisi kuitenkaan enää esille tällä istuntokaudella ja ensi istuntokautta varten voisi asianomainen valiokunta päättää valtion kustannuksella tilaston muokkaustyöt suoritettavaksi.

3 §.

Ryhmä oli lykännyt valiokunnan valmisteltavaksi kysymyksen mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä, että jäsenet kävisivät ahkerammin ryhmäkokouksissa.

Päätetään ehdottaa, että (jäsenten ryhmässä käymisestä edelleen kerätään tilastoa) ja vasta istuntokauden lopulla päätetään miten sitä käytetään.

Samalla päätettiin ehdottaa ryhmälle, että ryhmä antaisi valiokunnalle oikeuden määrätä ne henkilöt, jotka eduskunnassa valvovat että kaikki ovat äänestyksissä läsnä ja pitävät kirjaa poissaolleista. Seuraavaksi viikoksi valittiin siten: Pärssinen, ja Perttilä.

4 §.

Eduskunnassa käytettyjen puheenvuorojen johdosta päätettiin huomauttaa lennokkaista päätöksistä.

5 §.

Käydään keskustelemaan siitä millä tavalla voitaisiin joutua kunnallislain käsittelyä ja mahdollisesti saada se valmiiksi tällä istuntokaudella.

Kuusinen aluksi selostaa. Jos Suuressa valiokunnassa otetaan nuorsuomalaisten ehdotus pohjaksi niin on asia ensinnä lähetettävä takaisin kunnallisvaliokuntaan ja siellä se viipyy. Sen vuoksi olisi otettava valiokunnan mietintö käsittelyjen pohjaksi.

Sirola epäili onko suometarelaisten ehdotus itse asiassa lainkaan parempi. Agitatorinen merkitys siinä olevalla yleisellä äänioikeudella kyllä on, mutta sensijaan paljon rajotuksiakin. Ehdotti että meikäläiset suuressa valiokunnassa vaan tekevät ehdotuksia ja vaativat äänestystä, puheenvuoroja tarpeettomasti käyttämättä.

Mäkelin, joka oli kutsuttu juuri telefooniin, ilmotti siellä Erkon kehottaneen tekemään nopean päätöksen ja siinä asettumaan kannattamaan n.s. ehdotusta. Muussa tapauksessa tulisivat muka ruotsalaiset ja suometarelaiset äänestämään lakiin joukon sosialidemokratisia vaatimuksia, saadakseen sen ristiriitaiseksi ja mahdottomaksi.

Tätä uhkausta ei kuitenkaan pidetty kovin vaarallisena eikä sen ainakaan katsottu vaikuttavan omasta kannasta luopumiseen. Asiasta ei kuitenkaan tehty mitään päätöstä, vaan keskustellaan ryhmässä alustuksen perusteella.

Kaikunan puolesta
Väinö Tanner.

Ryhmän kokous 4/10 1909.Mäkelin puheenjohtajana.
Läsnä rouva Mäkelä.

1 §.

Esitettiin valiokunnan ehdotus välikysymyksen hylkäämisestä työttömyysasiassa ja sen esittämisestä yhteydessä työväenasian valiokunnan mietinnön ~~kan yh~~ kanssa.

Ehdotus hyväksyttiin ja sitä valmistavaan toimikuntaan valittiin Paasivuori,Huotari,ja Mäkelin.

2 §.

Käytiin neuvottelemaan mitä olisi tehtävä kunnallislain jouduttamiseksi.

Aluksi Huotari teki selvää porvarispuolueiden ehdotusten eroavaisuuksista.Ei kannattanut nuorsuomalaisten ehdotuksen pohjaksi ottamista,vaan pikemmin valiokunnan mietinnön ehdotusta.Arveli ruotsikkojen juonet saatavan tyhjäksi kahdella lukemisella tai olemalla poissa äänestyksistä, kun lisävaltuustosta puhutaan.Ehdotti asettumista mietinnön kannalle senjälkeen kun oma ehdotus on hyljätty.

Mäkelin ilmotti nuorsuomalaisten virallisesti kääntyneen ryhmän puoleen pyytäen vastausta mille kannalle ryhmä aikoo asettua. Teki samalla selvää nuorsuomalaisten pelotuksista.

Tainion mielestä oli otettava kaksi seikkaa huomioon:milloin tämä laki tulee valmiiksi ja minkälaisena se tulee.Suomettarelaiset tulevat tekemään kaiken voitavansa saadakseen lain nurin.Tällä he tarkottavat ajan voittamista,koska hallitus tulee ensi istuntokaudelle antamaan esityksen asiasta ja se tulee tietysti nuorsuomalaisten ehdotuksen mukainen.Silloin voivat he selittää,ettei se ole heidän ohjelmansa mukainen,mutta kun sovun säilyttämiseksi kokoomushallituksessa yhteinen menettely tulee välttämättömäksi,täytyy heidän mukautua sitä kannattamaan.Suomettarelaiset saavat silloin semmoisen kunnallislain kuin he tahtovat ja säilyttävät sitäpaitsi agitatsioniaseen oikeistoa vastaan.Ei senvuoksi uskonut,että oli minkäänlaista mahdollisuutta ajaa läpi tällä istuntokaudella semmoista lakia,joka perustuu mietintöön.~~tällä kert an.~~Nuorsuomalaiset ovat ilmottaneet,että he kolmannessa lukemisessa tulevat äänestämään lakia vastaan,ellei se ole heidän ohjelmansa mukainen.Meillä on siten ikävä asema,sillä emme voi valita kahdesta pahasta pienempää pahaa.

Jos me valitsemme suomettarelaisten ehdotuksen niin se ei tule hyväksytyksi tällä istuntokaudella. Ja hallitukselta ensi kesäänä tuleva esitys tulee varmaan olemaan yhtä vaikeahoillinen kuin nykyinen nuorsuomalaisten ehdotus. Olisi senvuoksi suuressa valiokunnassa hyväksyttävä nuorsuomalaisten ehdotus, jolloin asia menisi takaisin kunnallisvaliokuntaan eikä tarvitsisi mennä perustuslakivaliokuntaan. Sieltä se voisi tulla takaisin parissa tai kolmessa päivässä. Ei sanonut tahtovansa ratkaista mitä olisi tehtävä, oli vaan tahtomut kiinnittää huomiota kysymyksen eri puoliin.

Arvosteli lisäksi eri ehdotuksien eroavaisuuksia ja havaitsi ne vähäisiksi. Asian selvyyden vuoksi ehdotti, ettei ryhmä siitä vielä lopullisesti päättäisi, vaan antaisi pienelle ryhmälle toimeksi ryhmän nimessä päätyä kannasta.

Huotaria epäilytti asettua nuorsuomalaisten kannalle, koska silloin äänioikeus tulisi riippuvaiseksi veronmaksusta.

Paunun mielestä suomettarelaisten ehdotus oli parempi.

Hoikka pelkäsi seurauksia, jos me luovumme omasta kannastamme.

Leivo ei luullut lain missään tapauksessa valmistuvan. Kannatti jaoston asettamista ja velvotti sen joka tapauksessa valvomaan, ettei näytä siltä että sos.dem. ovat kannastaan luopuneet.

Kuusinen vastusti jyrkästi sitä että päätettäisiin asettua nuorsuomalsiten kantaa kannattamaan. Tainio ei ole osannut selittää että se olisi parempi kuin suomettarelaisten. Pikemmin se on päinvastoin. Porvarit tietävät vallan hyvin, että heiän on pakkoin pakko vapauttaa suuret joukot työläisiä veronmaksusta ja senvuoksi he tahtovat kytkeä äänioikeuden veronmaksuun. Tainio teki suuren taktillisen virheen eduskunnassa kun meni lupaamaan, että nuorsuomalaisten kanta tullaan hyväksymään. Nyt porvarit tietävät, että sos.dem. tulevat siis ainakin niin pitkälle, eivätkä tietysti enempää anna. Tässä on valittava pienempi paha ja se on suomettarelaisten kanta. Jos me valitsemme nuorsuomalaisten kannan, niin suomettarelaiset saavat siitä oivallisen agitatsioniaseen meitä vastaan. Voivat silloin selittää meidän luopuneen yleistä äänioikeuttä vaatimasta. Ja siitä me emme voisi milään puolustautua.

Jos tämä laki jätetään menemään takaisin kunnallisvaliokuntaan, niin se ei voi tulla valmiiksi tällä kertaa. Kyllä se siellä viipyy ja se olisi kaikkein mukavin ratkaisu porvarillisille. Sitä on vastustettava. Samoin on vastustettava kahta lukemista. Kaupungilla olisi sitäpaitsi saatava aikaan suuria mielenosotuksia. Sillä tavalla autetaan paljon paremmin asiaa eteenpäin kuin luottamalla jonkun

Erkon lupauksiin. Ei porvareihin tässä saa luottaa.

Huoteri arveli, että jos nuorsuomalaisten ehdotus hyväksytään, niin suomettarelaiset voivat äänestää asian yli vaalien ja hyvin puolustaa itseään sillä, että olivat pakotettuja niin tekemään kun yleinen äänioikeus oli tullut hylätyksi. Ja silloin emme me voi millään tavalla itseämme puolustaa. Tainion ehdotus niin ollen järjetön.

Tainio väittelee edelleen, että nuorsuomalaisten ohjelma ei ole juuri huonompi kuin suomettarelaisten. Sanoi, ettei ollut eduskunnassa luvannut, että me kannatamme nuorsuomalaisten ohjelmaa.

Kusisen mielestä oli Tainion tekemä tuhmuus eduskunnassa siinä, ~~että~~ luultavasti tullaan hyväksymään nuorsuomalaisten ehdotus. Se on taktillinen virhe, että eleltäpäin menee sanomaan miten pitkälle tulee antaman perään. Tainio näytti luulevan, että nuorsuomalaiset tulevat paremmin pysymään lupauksissaan kuin ~~nuorsuomalaiset~~ suomettarelaiset. On kuitenkin varmaa, että nekin koittavat livistää, jos vaan pääsevät. Jos suuressa valiokunnassa ensin tulee periaatteellinen äänestys siitä, mille kannalle asetutaan, niin olisi siinä kannatettava mietintöä. Tällä on saatava suomettarelaiset semmoiseen pussiin, että ne eivät voi enää väittää sosialistien kannastaan luopuneen ja ottaa sitä syyksi perääntymiseen. Heidän täytyy silloin joko kannattaa mietintöään tai sitä vastustaa. Luuli muuten, ettei ~~ku~~ lakia missään tapauksessa saada läpi tällä istuntokaudella.

Tainio ilmotti olevansa taipuvainen luulemaan, että Kuusisen suosittelema tapa on paras. Vaikka ei luullutkaan että asia saadaan valmiiksi, niin on kuitenkin ryhmän jäsenten tehtävä paraansa siinä suhteessa. Suuressa valiokunnassa olisi ainoastaan yhden puhuttava kulloinkin ja toisen kannatettava ja senjälkeen äänestettävä. Verotuskysymys olisi sitäpaitsi siitä kokonaan poistettava. Suomettarelaiset kuuluvat päättäneen ~~hukata~~ koko asian puhetulvaan. Jos niin tehdään, on ryhmän jäsenten tehtävä kaiken voitavansa sen estämiseksi.

Kuusinen vastusti erityisen jaoston valitsemista asian taktillista puolta miettimään, vaan ehdotti että se annettaisiin Suuren valiokunnan jäsenille tehtäväksi. Nämä valitkoot keskuudestaan muutamia henkilöitä asiaa harkitsemaan. Lausui toivomuksena, että nekin kunnallisvaliokunnan jäsenet, jotka eivät kuulu Suureen valiokuntaan, olisivat siellä saapuvilla tästä kysymyksestä keskusteltaessa.

Keskustelun nojalla ryhmä yksimielisesti päätti:

Suuressa valiokunnassa on valiokunnan mietintö otettava käsittelyn pohjaksi.

Suuren valiokunnan jäsenet asettavat keskuudestaan jaoston seuraamaan asian kehitystä ja päättään taktillisesta puolesta.

Suuressa valiokunnassa koetetaan saada vaan yksi lukeminen.

Suuren valiokunnan jäsenten on koitettava estää asian palauttamista erikoisvaliokuntaan.

Suuren valiokunnan jäsenet eivät saa pitää pitkiä puheita.

Joku henkilö pannaan pitämään kirjaa suuressa valiokunnassa tapahtuvasta keskustelusta.

Verotuskysymyksen esille ottamisesta luovutaan tällä kertaa.

Kunnallisvaliokunnan jäsenillä olkoot nekin mukana suuren valiokunnan keskusteluissa, jotka eivät muuten kuulu sinne.

3 §.

Kunnallislain valmistumisen hyväksi päätettiin vielä koittaa hommata mielenosotuksia ympäri maata. Ryhmän jäsenet yksityisesti kehottakoot paikkakuntalaisiaan niihin käsiksi käymään ilman mitään virallista kehotusta.

Lisäksi velvotettiin Turkia valmistamaan asiasta lentolehtinen, jota Kuusisen on tarkastettava.

4 §.

Esitettiin valiokunnan ehdotus, että sen tehtäväksi annettaisiin ~~tarkastaa äänestyksiä eduskunnassa~~ määrätä äänestyksen tarkastajat eduskunnassa. Samalla se ilmotti toistaiseksi valinneensa Pärssisen ja Perttilän.

Tämä ehdotus hyväksyttiin.

5 §.

Kysymyksessä kokousten vilkaamaksi saamisesta hyväksyttiin valiokunnan ehdotus, että edelleenkin kerätään tilastoa poissaoleista ja istuntokauden lopulla päätetään, mitä sillä tehdään.

6 §.

Keskusteltiin vielä pitkälti puheenvuorojen käyttämisestä eduskunnassa. Tuotiin esille eri mielipiteitä. Toiset vaativat että olisi puhuttava mahdollisimman vähän toiset taas että olisi agiteerattava. Joka tapauksess vaadittiin että puheiden tulee olla hyviä. Keskustelu jäi vastauksetta kysymykseen.

Kokouksen puolesta.

Väinö Tanner

Sos. dem. eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokous Hpissä Lokakuun 1908. Läsnä olivat jäsenet J. Mäkelin, Penttilä, Sirola, Paasivuori, Keikkala, Huotari, Valpakka, Järvinen, Kemppainen ja W. Jokinen. Puheenjohtajana oli Mäkelin, sihteerinä Järvinen.

1 §.

Suomalaisen Sorvelan Työväen pyytää ryhmältä 1000 mk:n lainaa maksettavaksi takaisin ennen helmikuun 1 p:ää. Takaajina olisivat Vaasan läänin vaalipiirin sos.-dem. eduskuntaryhmän valmistusvaliokunta kuitenkin täyttävästä ehdottaa pyyntöön hylkäämistä kun ryhmän varoja ei ensimmäisiä ole kerätty tämänlaisen takaisinmaksun käytäntöön ja niistä maksuehtoja pian ovidaan tarvita vaalirahastoksi, agitatsioonia.

2 §.

Sivistysvaliokunnan sos.-dem. olivat asettaneet ehdokkaat puolustamaan Maaseutukansan vastalauseen sosialipiirteen ylälukkion aiheuttamista epäkohdista eduskunnan valtiopäivillä 4000 mk:n kulukin kohdalla. Valmistusvaliokunta puolestaan hyväksyi tämän kannan.

3 §.

Työttömyysvälikysymyksen aikaansaamista oli pitäen eräille sanomalehdille ja sanalta se mahdollisesti pitäväin, mutta annettaan heille työttömyysasiamiehen esille olleen tilaisuus vastata puolestaan. Valmistusvaliokunta asettui sille kannalle että seuraavissa ehdotuksissa asiamiehen yhteydessä; koska pitää tällä hetkellä vissi olla asiake muuten hyvästä kun

erikseen väliksyymyksestä.

4 §.

Kysymys luettiin ja muutoksitta hyväksyttiin otettu ryhmittäin eräille ilman valmistusvalio, kunnan laatimaan, kun valmistusvalio kunta ei ehdi saada kuulemiseviä eräästä ennen ryhmittämistä ehdotuksen alkamista.

5 §.

Kunnan ilmoitti Sirkkiin keikan terveydenhoitovaltuusto ehdotuksen äänestyksen jumalasta valio, kunnasta. Valm.val. päätti ehdottaa, että ryhmittäin Sirkkille tulisi olla paitsi muun valio, kunnan ehdotuksista, jos ne kertovat koivu uudistamisen.

6 §.

Maanviljelysvaliokunta ehdotuksen käsittelyssä vaikuttavaa lakia ja ne tilaa ryhmittäin selvittämään määrättiin L. Wuolijoki. Asia erityisen kokouksessa sitte paitsi valio, päätöksen ehdotuksen.

7 §.

Kysymyksen tuntea laajennuksista ehdotuksen, pitäen eräitä ryhmittäin Antti Kuotari. Seuraavan päätti valmistusvaliokunta eräitä alustaa ilman jälkeen paitsi valio, päätöksen ehdotuksen ehdotuksen.

Kokouksen puolesta:
Väinö Jokinen.

Sos. dem. eduskuntaryhmän kokous
4 p:nä lokakuuta 1908. Puheenjohtaja
J. Mäkelin, sihteerinä toimi W.
Jokinen. Lähetti-oikeus annettiin
puoluetoverille Autti-lalle Jaske-
lan.

1 §.

Suomalehti n Sorvetin W:nen "ansiokas-
ten näiden hyväksyttiin valm.-val. ehdotus (KD.
valm.-val. pöytäk. 11/10).

2 §.

Maaviinakaupan realisyistön yleensä kunk.
kien asiamiehyyden hyväksyttiin valm.-val. ehdotus,
ja sen mukaisesti (KD. valm.-val. pöytäk. 11/10).

3 §.

Myötäkin työväenyrys-asiasta hyväksyttiin
valm.-val. ehdotus (KD. valm.-val. pöytäk. 11/10) kehi-
tellen ehdotuksesta työväenyrysasunnuksen yhteydessä.

4 §.

Sirénin osittainen vapautus suunn. valed.
kunnan työlä hyväksyttiin valm.-valiokunnan ehdo-
tuksen mukaisesti (KD. valm.-val. pöytäk. 11/10).

5 §.

Valm.-valiokunta oli hyväksynyt S. Wuol-
joen selostuksen maanvuokralaki-asian ryhmätä
tilaa. Kun häntä ei kuitenkaan ollut läsnä kokouk-
sessa, selosti asiasta Kunnas. Kehtaa asiasta kes-
kusteltua, jäi asia pöydälle.

6 §.

Kymyngin kunnan laajennusta koskevaan
päätöksi alusti Aulin Kuotan. Asia pantiin pöy-
dälle.

7 §.

Tulo- ja menoarvion käsittelyä valmistavaan

toimikuntaan valittiin entisten lisäksi W. Waaljoki, Tarvio ja Tanner.

87.

Esiteltiin kysymys Turkian kirjakaupan kunnallislakiasiaa koskevan kirjeen palauttamisesta ja keskusteltiin asiasta. Kustannusarvio oli seuraava: 5.000 kpl. 121 mk., 10.000 kpl. 201 mk., 15.000 kpl. 281 mk., 20.000 kpl. 361 mk. j.n.e. Lisäksi palkkioita kirjoittajalle, jolle päätettiin maksaa sivulta. Kirjasesta päätettiin ottaa 15.000 painos ja jakaa se järjestöille niiden toimikuntien välityksellä. ~~Tämä~~ Jotka määrä jätetään Työväenkirjakaupan myötävaikutuksella.

Pöytäkirjan vakuudeksi:
Mauno Jokinen.

Valmistusvaliokuunnan kokous 15/10 28.

Läsnä Mäkein, W. Wuolijoki, Turkia, Pärssinen. Tokoi, Sirola, Wuotari, Jokinen, Järvinen, Tanner.

1 §.

Keskusteltiin onko valtiopäivien jatkumista pyydettävä ryhmän taholta. Alustaja Wuolijoki oli sitä mieltä, että ryhmän olisi pyydettävä valtiopäivien jatkamista pari viikkoa, jotta saataisiin kunnallislaki valmiiksi. Ellei se taas mene läpi niin on siitä se hyöty, että siitä saadaan mainio agitasioni-aihe, sillä silloin eivät porvarilliset voi enää millään itseään puolustaa. Agitatsioni-aiheen antavat porvarit silläkin, jos ne eivät suostu jatkamaan valtiopäiviä.

Tätä kannatettiin ja vastustettiin. Äänestyksen jälkeen päätettiin 6 äänellä 5 vastaan ehdottaa päätettäväksi, että pyydetään valtiopäivän jatkamista kahdella viikolla.

2 §.

Luetaan erästä välikysymystä valmistetelemaan asetetun valiokunnan kirje (Liite 1), jossa ehdotetaan että ~~sen tekeminen~~ jätettäisiin ensi istuntokauteen.

Tämä ehdotus sai kannatusta. Aineksien hankkimista varten, jotta ensi istuntokaudella saataisiin välikysymys aikaan, valittiin sanotun toimikunnan lisäksi Hämäläinen, K. ja Turkia.

3 §.

Nevan miljonain uusin vaihe:

Wuolijoki kertoi valtiovarainvaliokunnan puheenjohtajan Palmenin yksityisesti ehdottaneen että valiokunta ottaisi Nevan miljonat ensi vuoden tulo- ja menoarvioon. Oli itse mielestään sitä mieltä, että se ei ollut oikea paikka niistä puhua. Toiset taas olivat kyllä kannattaneet asian esille ottamista menoarvion yhteydessä, mutta kieletty ne.

Päätettiin evästää valtiovarainvaliokunnan jäseniä siltä, että nämä eivät ole oikeutettuja ottamaan asiaa esille menoarvion yhteydessä.

Samassa yhteydessä otettiin asia kokonaisuudessaankin esille ja lausui siitä alukse mielensä Mäkelin, joka tiesi, että asia ajotaan porvarien taholta lopultakin ottaa esille välikysymyksenä, vaikka lehdet tiesivät kertoa siitä aikeesta luovutun. Se ajottanee sitäpaitsi tehdä yllätyksenä niin että asia esitetään samapäivällä

jolloinkin ja jo iltapäivällä senaatin jäsen antaa vastauksensa. Oli muuten sitä mieltä, ettei pitäisi antaa tämmöisen välikysymyksen tapahtua. Siitä olisi seurauksena, että eduskunta kieltäytyy rahain maksamisen ja hajotetaan, sekä senaatti eroo. Siitäkin huolimatta miljoonat viedään. Olisi senvuoksi paras antaa viedä ne ilman että eduskuntaa asiaan sotketaan. Tätä kantaa voisi hyvin puolustaa sillä että eduskunta on jo pariinkin kertaan sanansa sanonut tästä asiasta.

Wuolijoki luuli etteivät porvarit ole mukana välikysymystä kieltämässä.

Tanner ei halunnut kieltää välikysymyksen tekoa, koska semmoisen vapaa vaatiminen kuuluu ohjelmaan.

Sirola selitti Mäkelinin ehdotuksen olevan vastoin puolueen ohjelmaa. Me vaadimme välikysymysoikeutta vähemmistöllekin. Oli muutoin sitä mieltä, että elleivät porvarit tee interpellatsionia, niin olisi meidän se tehtävä. Mäkelin on äärimmäiseen asakka eduskuntaa säilyttävällä kannalla. Hänen toiveitelunsa jo kuiterkin huomitsee tämän kannan. Eduskuntaa säilyttäessä olisi senvuoksi lykättävä sen ratkaisupiiristä pois kaikki tärkeimmät asiat.

Mäkelin esitti kantansa puolustukseksi sen seikan että eduskunta on uusimpaan kertaan asiasta sanansa lausunut.

Turkia oli varma, että välikysymyksen tekeminen merkitsee eduskunnan hajottamista. Monet porvarit vehkeilevät hallitusta vastaan. On kysymyksessä tällä kertaa tehdotaanko me nyt hajotuttaa eduskunta ja siten keskeyttä lainsäädäntötyö. Senvuoksi olisi poikaista tehdä välikysymys. Oli vielä epätietoinen siitä voisimmeko me kieltää porvarien välikysymystä, mutta luuli että sitäkin kantaa voi puolustaa. Ehdotti ettei ryhmä tällä kertaa asiasta keskustelisi.

Wuolijoki ei tahtonut välikysymyksen tekoa estää. Jos porvarit sen tekevät, tapahtuu se siinä mielessä, että eduskunta saataisiin hajalle. Ovatkin siihen jo kyllästyneet. Senaatti tulee jokatapauksessa pysymään paikallaan.

Päätökseksi tuli että asia tällä kertaa vaan lyhyesti esitetään ryhmälle, mutta ei tehtä mitään päätöstä eikä edes keskusteltia.

Kokouksen puolesta.

Väinö Tanner

Ryhmän kokous 15/10 08. Puhetta johti Mäkelin ja lopussa Sivenius. Kirjurina Tanner.

1 §.

Keskusteltiin aluksi istuntokauden pidentämisestä ja esitettiin valiokunnan ehdotus että pyydettäiin kahden viikon pidennystä. Puhujista useatkin vastustivat ehdotusta, selittäen ettei kunnallislakia silti saataisi valmiiksi, joten uhraus olisi aivan suotta tapahtunut.

Vastimuksesta äänestettiin nimiluettelon mukaan, jolloin seuraavat 39 kannattivat istuntokauden pidentämistä: Aalle, Ahlström, ~~Airola, Aro~~, Aromaa, Eloranta, Gylling, Herrala, Jalava, Johansson, Jokinen Alma, Jokinen Väinö, Jokisalo, Kaipio, Kanervo, Kirves, Lautasalo, Lehtinen, Leivo, Lundström, Martikainen, Paasivuori, Paunu, Perttilä, Pietikäinen, Pärssinen, Rantanen Frans, Raunio, Saaristo, Saarikivi, Salo, Sainio, Sillanpää, Sirola, Sivenius, Tanner, Telkkä, Tikkanen, Tuomi, Virkki, Vuolijoki Väinö.

Seuraavat 38 vastustivat pidennystä: Airola, Aro, Eronen, Heikkilä, Heikka, Hokkanen, Huotari Anni, Huotari Anton, Huttunen, Hämäläinen A.P. Hämäläinen Kalle, Järvinen, Kiiskinen, Kirjarinta, Komu, Koponen, Korhonen V, Koskinen, Lahtinen, Lehtonen, Lylykorpi, Mäki, Mäkeli A. Mäkeli Y. Mömmö, Orasmaa, Partanen, Piirainen, Pohjavaara, Rantanen S, Ruotsalainen, Savolainen, Siren, Tokoi, Turkia, Valjakka, Valavaara, Vesa.

Äänestyksen tuloksena oli siis että ryhmä 39 äänellä 38 vastaan oli päättänyt pyytää istuntokauden pidennystä.

Äänestyksen tuloksen johdosta lausui Sirola, että jos joku tahtoo tehdä tyhjäksi tämän päätöksen, niin menköön vaan sanomaan porvareille, miten vähäisellä enemmistöllä se on syntynyt.

Tokoi pani vastalauseen tätä Sirolan lausuntoa vastaan. Tähän yhtyivät Valavaara, Kiiskinen, J ja Piirainen.

Asian edelleen hoitaminen annettiin valtiovarainvaliokunnan jäsenten tehtäväksi.

2 §.

Valiokunnan ehdotus välikysymyksen teon lykkäämisestä äänioikeuden riistämisten johdosta hyväksyttiin. Toimikuntaan valittiin valiokunnan ehdotuksen mukaisesti Hämäläinen K. ja Turkia.

3 §.

Nevan miljoonain jutusta selosti Sirola lyhyesti ja ehdotti asian tarkkaa seuraamista. Ehdotuksen mukaan ei tässä kokouksessa

asiasta keskusteltu eikä äänestystä toimitettu.

4 §.

Sirola valitteli, että oli saatu niin vähän aineksia tulo- ja menoarviokeskustelua varten ja kehotti jäseniä siitä eilleen huolehtimaan.

5 §.

Maanvuokralain yhteydessä olevasta täsmentävästä laista ei katsottu tarpeelliseksi vielä tällä kertaa keskustella, vaan pantiin asia pöydälle ensi istuntoon.

Kokouksen puolesta.

Väinö Tanner

Liite 1

Sosialidemokratisen Eduskuntaryhmän

Valmistavalle valiokunnalle.

Sosialidemokratinen Eduskuntaryhmä on allekirjoittaneiden toimeksi jättänyt ainesten hankkimisen siihen välikyselyyn, jonka ryhmä on päättänyt tehdä sen johdosta kun useat vaalilautakunnat ja henkikirjurit sekä maistraatit olivat viime vaaleissa riistäneet useilta äänestäjiltä äänioikeuden, eikä senaattikaan näiden johdosta tehtyjen valitusten suhteen ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin.

Luonnollisesti tulisi tähän tarkoitukseen käytettävien ainesten olla mahdollisimman totuuden mukaisia, jotta välikyselyä voitaisiin menestyksellä puolustaa, mutta silloin on myöskin ainesten koontiin uhrattava enemmän aikaa ja vaivaa kun siihen tällä kertaa olisi riittänyt.

Mielestämme olisi välikyselyn teko lykättävä ensi istuntokaudeksi ja istuntokauden väliaika käytettävä ainesten hankkimiseen, esim, siten että käänyttäisiin piiritoimikuntien välityksellä kunnallistoimikuntien puoleen, jolloin saataisiin riitävästi ja totuuden mukaisia aineksia ryhmän käytettäväksi.

Helsingissä 13 p:nä lokakuuta 1908.

F. Saukkonen. Aug. Kaila

Fr. Ekholm.

Lakiin olisi koetettava 3§:ään saada se muutos, että määräys 25 vuotta lyhemmästä vuokra-ajasta poistettaisiin. Lakiin Maanvuokralakien lykkäämisestä yli vaalien ei olisi ainakaan kuitenkaan; mutta päätöksen teko siitä olisi jätettävä riippumaan aikaan käsittelystä.

Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin tehdyt ehdotukset.

Sos. dem. eduskuntaryhmän kokous 18 p:nä lokak. 1908. Puhetta johti Y. Mäkelin, pöytäkirjoissa toimi W. Jokinen. Lähetti onnittelusähkösen puolueenjohtaja K. Hannerz, Olga Arjanne, Hanna Kaukonen, Lyyra Ranta-aho ja Lyyra Ahlstedt.

1 §.

Äänestyksen valvojiksi seuraavaksi viikoksi valittiin ed. Jalava ja Ora-aho.

2 §.

Maanvuokralain 2 §:n äänestyksessä ilmoitettiin pöytäkirjoihin ed. A. P. Hämäläinen, Airola ja J. M. Korhonen.

Äänestyksistä pöytäkirjojen nimet ja aika, jotka äänestyksessä kerätyt pöytäkirjat päätettiin pöydästä kaikki yhdessä istuntokauden lopuksi.

3 §.

Maanvuokralain aika tilaa selitteli P. Virolainen. Oli sitä mieltä, että nyt kun pöytäkirjat ovat yhtyneet, ei asian kulkuun juuri mitään voi vaikuttaa kun valiokunnalle valmista pöytäkirjaa ruvetaan jo ne vaikuttelemaan. Äänestyksistä järjestämään ehdotettiin komiteaa, johon tulivat ed. Tokoi, Ahlström, Kemppinen, Lauttakallo ja P. Virolainen. Takautuvaan lakiin oli koetettava 3 §:ään saada se muutos, että määräys 25 vuotta lyhemmästä vuokra-ajasta pöytäkirjoissa. Lakiin Maanvuokralain lyhäämisestä yli vaalien ei ollut asialle hyötyä, kun niiden ei katsottu niitä tällaisinaan; muuta päätöksen tekoa niistä oli jätettävä riippumaan asian käsittelystä.

Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin tehdyt ehdotukset.

Sanomalehti »Kylväjästä» kerrottiin alkeen
mukaan, jonka mukaan paha sovinnollisuus kreikkalaisten
edustajien oli aiheuttanut jonkinlaisessa määrässä vaikeuksia. Asiasta käytettiin jokunen puhekunta puheenvuoro, mutta kun pöytä ei ollut sen tarkemmin
paneutunut, ei asiasta ryhdytty toimenpiteisiin.

5 §.

Fr. Koskinen ehdotti mukaan kehuntelkaa vaki kysymyksen (ehdotuksen) pidentämisestä. Päätettiin, että asia otetaan esille.

6 §.

Ed. Leivo pyysi saada kiinnittää alustavasti ryhmän jäsenten huomiota Nevan pitämään
piirakkaan. Ryhmä päätti ehdottaa asian kehuntelkaa vaki, mutta päätöksen tästä jättää toiseen kertaan.

Leivo selitti tämänkin kysymyksen olevan sotilaskysymyksen ja neuvoneen olevan siltäkannalta käsitettävät. Myönnettäneen puolustettavaksi, että kelpaa se, että mutta pitäisi edistää kansainvälistä liikehdintää.

Kaikki muutkin puheenvuorot käytäneet olivat siltä kannalla, että neuvoja ei olisi myönnettävä. Useat pelkäsivät, että pommien (ehdotuksen)
tähtäämisellä on käytettävä edustajia, mutta olivat sitä mieltä, että jos edustajan olemassa olon täytyttäisi vääryyden muotoilulla, niin edustajaa ei ole koskaan (Rantasen) kuulteja; sitä tietä voidaan pian jouttua pisteen, että uskaltaa enään panna vastaan lainsäätäjän valtiokunnan uudistuksiin (Lahtisen)

V. Mäkelin selosti asian viimeisiä vaiheita. Oli sitä mieltä, että asiasta olisi koetettava esitä tulee, mutta edustajaa tällä aikaella esille. Mutta olisi pitää muutoin, olisi neuvonat kielletävä.

Kaikki olivat sitä mieltä, että asiasta on vakaasti harkittava ja useat lausuivat sitä, että hyvä myöhästyä mieluummin kuin edustuksen ole, mussa aloitin.

Asia jätettiin pöydälle.

7 §.

Kirjelmiä olivat nyt tähän lähettäneet Pielavesi kunnalliskokous toimenpanemaa mielenosoituskokous, Karin Salokunnan t.y., Haapaveden t.y:n toimeenpanema kansalaiskokous ja Sonkajärven Honkamäellä pidetty kansalaiskokous (Kalto Liitteet I–V.), liitettiin asiaa kirjoihin.

Pöytäkirjan vakuudeksi:
Väinö Jokinen.

Kokous 18.10. Liite II.

1) Kokous selittää jyrkästi vastustavansa sitä porvaris edustajien vaitelloi ellä yhteis

Kokous 18.10. Liite I.

Pietarsaaren Työväenyhdistys

Pietarsaari

Pietarsaari Lokakuun 11 p. 1905

Sos. dem. eduskunta

Helsinki.

Tänäpäivänä pidetyssä kunnallis järjestön toimeenpanemassa mielenosatus kokouksessa kunnallisista uudistuksista varten täsdättyä toimenpiteitä yanka porvari edustajat ovat toimeenpanneet.

K. Suomalan tehtyä selvää k:lain uudistamis toimen vastustamisesta porva-ren taholle seka minkalaiseksija on kunnallinen uudistus muokattu kansan kokous myötä suoraan on tämän yanka täten tuomme Sos. dem. Eduskunta ryhmän tietoon.

Mikäjä paikka kun yhtiö

Toivomuksella

K. Sillanpää.

1) Kokous selittäin jyrkästi vastustavansa sitä porvaris edustajien vaatimusta että yleinen kunnallinen äänioikeus olisi ennenaikainen.

2) Kokous vaatii, että uusi kunnallislaki on tältä istuntokaudelta valmistava ja sellaiseksi että kielään kansalaisoikeuksia nautitsevaa jätetä köyhäällisen holhouksen alaiseksi.

3) Kokous on selvillä siitä, että porvarisedustajat, alkaa tyytymättömiä nykyyn, kiistämiselleen, että kansan valtaisen edustuksen tahto Oikeuttavat valtiollisen äänioikeuden supistamiseen ja vähemmän kansan valtaisella edustuksella joka taaksi vähemmän kansan valtaisen kunnallislain. Tästä syistä vaka vasti vastaitamme.

4 Kokous tahtoo tunnustaa sen ca Soc. dem. edustusryhmän työlle ja odottaa edelleen valtiopäivillä, ett sosialisena, tarmokasta tai mintaa kansan valtaan holhouksessa ja rahavallan mahtamiseksi